

Η ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΙΚΗ ΑΥΡΑ

Μακάρι να ήξερα! Μακάρι να'ξεραν όλοι οι απλοί άνθρωποι, όπως εγώ. Αλλά και οι βαθιά σπουδαγμένοι, οι σοφοί, οι φιλόσοφοι, οι μαθηματικοί, οι φυσικοί, μπορούν άραγε να βρουν την εξήγησή! Δεν το γνωρίζω.

Υπάρχει «μαθηματικό» μοντέλο; Μαθηματική σχέση; Μπορούμε με φιλοσοφική προσέγγιση να το αντιληφθούμε! Εμένα μου φαίνεται **εντελώς αλλόκοτο**, τελείως παράλογο και **όμως είναι αληθινό!** Προσωπικά το νιώθω, το διαισθάνομαι, το αφουγκράζομαι, το βιώνω. Όλο αντιφάσεις και συνεχείς αντιθέσεις. **Και όλα μαζί μια θεσπέσια αρμονία. Ένα μεγαλείο. Αληθινή ευτυχία. Ανθρώπινη εναρμόνιση και ισορροπία.**

Κάποιες καλύβες πλάι-πλάι, αλλά και μοναχές τους καμιά φορά, χωρίς πολεοδομικό σχεδιασμό φυσικά, χωρίς τοπογραφικό οικοπέδου, κάποιο λιθαράκι προσδιορίζει τα αδιαμφισβήτητα όρια. Χωρίς σχέδιο αρχιτέκτονα μηχανικού. Λίγα βούρλα, το σάλωμα, κάποια καλάμια απ' το βάλτο. Λίγα ξύλα απ' το λόγγο. Σκουριασμένο σύρμα ή λυγαριές για το δέσιμο και να! Είναι έτοιμο το αρχοντικό! **Το κτίζει η αγάπη, που το φτιάχνουν όλοι μαζί.** Το βλογαίει η **Παναγιά, το εικόνισμα τ'Αγίου**, που θα πάρουν την πρώτη θέση κι ας μη ξέρουν το γιατί. Έτσι τους τό' μαθαν οι παλιοί.

Επίπλωση! Ποιος νοιάζεται; Μία πεζούλα. Πολυθρόνα, απλούστατα μια μικρή κοτρώνα και για μαξιλάρι απλά ένα λιθάρι. Λίγες μπαστές για σκέπασμα, μια κάπα και να όλη-όλη η θαλπωρή και η ζεστασιά. **«Κεντρική θέρμανση» της καλύβας η πυροστία**, με μπόλικο καπνό, που δεν σε αφήνει να σηκωθείς ολόρθος.

Και έξω **ο καθαρός αγέρας σου ανοίγει την όρεξη.** Μάταια προσπαθεί η βαβά με τη γανιά αβγά, αν υπάρχουν, να σου την τιθασεύσει. Κορνιαχτός, σκόνη και λάβα φέρνει ο μέγας. Λάσπη πολλή μέχρι το γόνατο το χειμώνα. Με παπούτσια λαστιχένια, ντρίλινα πανταλόνια και χλιομπαλωμένα οι πιτσιρικάδες, γεμάτοι απλυσιά, παίζουν με τα αυτοσχέδια παιχνίδια τους. **Νερό λιγοστό! Όταν βρέχει ο Θεός και γεμίζουν τα ρυάκια**, έχει καλώς, ειδάλως από κάποιο μακρινό πηγάδι ή άμπλα, εκεί που και τα νερόφιδα πίνουν! Ωραίο εμβόλιο! Σπάνιες οι αρρώστιες, που συνήθως τις περνάνε στο πόδι!

Γράμματα μαθαίνουν ο ένας απ' τον άλλον. Ίσαμε να βάζουν την υπογραφή τους και να συλλαβίζουν κάποιο γράμμα, που θα'παιρναν απ' τον στρατευμένο γιο τους. Και αυτό το πρόνομο, φυσικά, των ανδρών. Των «παιδιών» που λέγανε και όχι των κοριτσιών [με το ..συμπάθιο].

Και για φαγητό τους τι να πούμε; Τα γαλακτοκομικά τα είχαν για πούλημα και τα χρησιμοποιούσαν με φειδώ. Το παπαρωμένο ψωμί και αν είχαν και ελιές και καμιά ντομάτα, με λίγο κρεμμύδι, τότε γινόταν πανδαισία.

Βοσκοπούλες, χωρίς φκιασίδα τεχνητά, χωρίς μακιγιάζ και βαψίματα μαλλιών, μόνον με ό,τι έδωσε η φύση και ό,τι απόμεινε από την ταλαιπωρία της ημέρας. Βοσκοπούλες, κοντά στα πρόβατα, κρύβουν βαθιά στην καρδιά τους τον πόθο, που νιώθουν για τον καλό τους! Και που να το πουν! Τολμούν; **Ο πατέρας θ'αποφασίσει ποιον θα παντρευτούν.** Εκείνες ποια γνώμη μπορούν να'χουν! Σπάνια κάποια τολμηρή θ'ακολουθήσει την καρδιά της.

Και ο νιος, που να ιδεί την καλή του! Άντε από μακριά στο σύρραχο. Άντε να περιμένει τα' Αϊ- Γιωργιού το πανηγύρι, ή στα κλεφτά στη βρύση. Και όμως **ο καημός φουντώνει!**

Γκρίνια και τσακωμοί! Άλλο καλό. Με το παραμικρό οι καυγάδες. Οι γκλίτσες χτυπούν σαν αστροπελέκια. Μα όταν έρθει η ώρα του χορού, της χαράς ή της λύπης, τότε όλοι μαζί τα ζουν. **Ο ένας αναπνέει την πνοή του άλλου. Τι να πρωτοπείς...**

Μετά τις λάσπες του χειμώνα, οι φυσικοί χλοοτάπητες των ψηλών βουνών. Τα κρύα νερά. Τα αηδόνια να συναγωνίζονται τις φλογέρες. **Χαρά Θεού. Μεγαλείο!**

Μια σπηλιά που χωράει και τα πρόβατα και τα κατσίκια όλα, και τα μεγάλα ζωντανά και τους ανθρώπους μαζί! Και αν τους ρωτήσεις αν είναι ευτυχισμένοι; Περνούν καλά; Θα απαντήσουν με βεβαιότητα: **«από καλά; Καλά! Δόξα τω Θεώ, χωράμε όλους!»**

Πραγματικά τι ευτυχία! Γι' αυτό είπα στην αρχή **πως μπορεί να εκλογικευθεί το παράλογο!** Πώς να ερμηνευθεί το παράδοξο! Τόσες αντιθέσεις τρομερές! Φτώχεια, Πασχαλιά! Λάσπη και καθαρός αέρας! Στερήσεις και λίγες απολαβές! Κρυφός έρωτας, αλλά και πίστη στο σύντροφο, που επέλεξε ο πατέρας! **Μα τελικά όλα μαζί να συνθέτουν μια θεσπέσια αρμονία! Να αποπνέουν αλλόκοτη ευτυχία!**

Έχουν λύσει τα μεγάλα προβλήματα της ζωής. Αν υπάρξει κάποιος παπάς και λειτουργήσει σε κάποιο εξωκκλήσι θα πάνε το τάμα τους. Θ' ανάψουν και ένα κερί στον Άγιο και τελειώσανε. Κάποιοι «σοφοί» διαβάζουν και την Αγία Επιστολή δυο φορές κάθε μέρα και επέρχεται εξαγνισμός. Εξομολόγηση! Αυτό γίνεται αναμεταξύ τους! Φιλάνε το χέρι του μπάρμπα. «Μπαρμπάδες» είναι όλοι, όσοι έχουν περάσει τα τριάντα χρόνια τους! Αυτός σχωρνάει. Και αν δυσκολευτούν κάπου παίρνουν και τη συμβουλή του «γέροντα», που έχει περάσει τα σαράντα χρόνια! Και όλα καλά. Εκείνος τα ξέρει όλα. Διαβάζει τον καζαμία και, αν δεν ξέρει γράμματα, διαβάζει την πλάκα απ' το σφάγιο τα Χριστούγεννα. Ξέρει να ερμηνεύει και τα ημερομηνία τον Αύγουστο μήνα, οπότε όλα είναι προβλέψιμα. Ακόμα και ποιος αγέρας θα φυσάει όλο το χρόνο, αφού ο Σταυρός, που έριξε ο παπα-Νεοκλής τα Θεοφάνεια, έδειξε «μέγα»!

Ποιος είναι λοιπόν ο καταλύτης που όλα αυτά τα αντίθετα στοιχεία τα μετατρέπει σε **αρμονική συμφωνία!** Προσωπικά πιστεύω είναι το **μαγικό DNA της σαρακατσάνικης φάρμας.** Είναι το γονίδιο του σιναφιού μας, που φέρνει το μαγικό αποτέλεσμα. Αυτό μας φέρνει κοντά στο **αντάμωμα.** Αυτό που μας κάνει να αδιαφορούμε τον πιο πολύ καιρό. Αυτό που προκαλεί τη χημική αντίδραση και παίρνουμε την καταπληκτική μελωδία. Το ανέκφραστο άρωμα, την ανθρώπινη ισορροπία, την ψυχική ανάταση και γαλήνη, την **ανείπωτη ευτυχία.**

Είναι η σαρακατσάνικη αύρα! Είναι αυτό που μας λείπει, τόσο πολύ, σ' εμάς που βρεθήκαμε στον «πολιτισμό» της πόλης. Σ' εμάς, που υποτίθεται ζούμε στην πολυτέλεια και την άνεση. Με πολύ νερό, φως, αυτοκίνητο, θέατρο. Αλλά από ψυχική ισορροπία πως πάμε; Ας είμαστε ειλικρινείς. Πόσο δε θ' άξιζε να ήμασταν σε μια πλαγιά με ξερό χορτάρι και πέτρες πολλές, δίπλα σε μια φωτιά με ασφάλαχτα, συντροφιά με έναν «σοφό» γέροντα! Ν' ακούμε τα κουδουνίσματα να συγχέονται με το κελάρυσμα των νερών και το κελάηδημα των πουλιών. Και αν ακούμε και τους ήχους καμιάς φλογέρας ερωτευμένου τσοπανόπουλου, ε! τότες τύφλα να έχει και το Μέγαρο Μουσικής.

Εμείς θα βρισκόμαστε μέσα στο **θεϊκό σκηνικό της Φύσης.** Εμείς θα είμαστε πλήρως εναρμονισμένοι με τον **παγκόσμιο ρυθμό ανάπτυξης και θα είμαστε, χωρίς άλλο, ευτυχισμένοι.** Είναι ευτυχισμένοι, όμως, όσοι είχαν την τύχη να ζήσουν αυτές τις **υπέροχες στιγμές! Γι' αυτούς τα γράφουμε! Αυτούς τους ζηλεύουμε. Εμείς!!....απλά τα ζούμε με τη φαντασία μας. Και αυτό, φυσικά, δεν είναι λίγο!!!**

Γι' αυτό κατακρίνω τον εαυτό μου. Γιατί να μην είμαι ποιητής να ειπώ όλα αυτά με μια στροφή! Γιατί να μην είμαι λογοτέχνης να τα γράψω σε λίγες αράδες!

Γιατί να μην είμαι ένας δεινός ζωγράφος να τα βάλω όλα, μα όλα σε έναν πίνακα! Να τα βλέπω εγώ και ας τα βλέπει κι όποιος άλλος τα 'χει ανάγκη και θέλει. Με μια μόνο ματιά.

Να τα βάζω όλα μαζί μέσα μου, μονομιάς, και να βρίσκω τη ψυχική μου ισορροπία και γαλήνη. Να βρίσκω την ευτυχία.

Να νιώθω τον όμορφο κόσμο, μα και να είμαι αυτό που έπρεπε να είμαι.

Το ωραιότερο δημιούργημα αυτής της Πλάσης!! Να είμαι Άνθρωπος...

Δημήτρης Μπάκας
31 Ιαν. 2025